

A Ko e tui 'a Kelepi:

❖ 'Ai ke malava 'a e me'a 'oku ta'e-malava.

- Ko e hingoa "Kelepi" 'oku 'uhinga ia ko e "kulii." Hange ko ia na'e fakahaa'i 'e he'ene mo'ui, na'e 'ikai ke ne ma'u 'a e hingoa ko ia ko ha fo'i lea tukuhifo ka koe'uhi ko 'ene mateaki'i ta'eue'ia. Na'a Ne faivelenga 'i he feitu'u na'e ta'efaitotonu ai 'a e ni'ihiki kehe. Na'a ne mateaki ai pē ki he 'Otuá 'i he feitu'u na'e holomu'i ai 'a e ni'ihiki kehé.
- 'I he feitu'u na'e sio ai 'a e kau matakiki 'e toko hongofulu ki he ngaahi kolo 'oku 'ikai lava ke ikuna'i, mo e kau saianiti 'oku 'ikai lava ke ikuna'i, na'e mamata 'a Kelepi ki hono ikuna'i 'o e ngaahi kolo mo e kau saieniti na'e "kai hange ko e maa" (Nomipa 13:28-33; 14:6-9).
- Na'a ne tu'u ma'u fakataha mo Siosiu (ki'i si'isi'i ange 'iate ia), 'i he'ene fakakaukau, neongo na'e fie toloomaki'i kinautolu 'e he kakai (Nomipa 14:10).
- Ko 'ene fa'ifa'itaki'angá 'oku fakalototo'a'i ai kinautolu ke tauhi ma'u 'etau tui mālohi ki he 'Otuá, 'a ia 'okú ne lava 'o 'ai ke malava 'a e me'a 'oku ta'emalava kiate kinautolu. us.

❖ Ngaue 'a e tui.

- Fakatatau ki he fakamatala 'a Kelepi, 'i he taimi na'e kole ai 'e Mosese ha fakamatala, "Na'a ku 'omi kiate ia ha fakamatala 'o fakatatau ki he'eku tui" (Siosiu 14:7), pea "Na'a ku muimui 'aki 'a e 'Eiki ko hoku 'Otua 'aki hoku loto kotoa" (Siosiu 14:8). Koe'uhi ko 'ene faivelenga, na'e tala'ofa ange te ne ma'u 'a e feitu'u na'e tu'u ai hono va'e 'i he lolotonga 'o e sivi (Siosiu 14:9).
- Na'e ta'u 40 'a Kelepi 'i he taimi na'e fekau'i atu ai ia ko ha sipai. Hili ha ta'u 'e nima 'o 'ene ikuna, kuo ne hoko 'eni ko ha tangata motu'a ta'u 85 (Siosiu 14:10). Na'e kei longomo'ui tatau pe hono sino mo hono 'atamai, pea na'e kei tatau pe 'ene ngaahi fakakaukau (Siosiu 14:11).
- Kuo hokosia 'a e taimi ke fai ai 'a e tala'ofa mo fakamo'oni'i na'e 'ikai ta'e'aonga 'ene ngaahi lea. 'I he tokoni 'a e 'Otua, te ne keina 'a e kau saieniti pea ikuna'i honau ngaahi kolo (Siosiu 14:12-14).14).

❖ 'Ave 'a e ama.

- 'I he taimi na'a ne ikuna'i ai 'a e konga 'o e feitu'u na'a ne ma'ú, na'e fakakaukau ai 'a Kēlepi ki he tukufakaholo te ne tuku maí. 'E hokohoko atu 'a hono hakó ke falala ki he 'Otuá 'o hangē ko ia na'a ne fai?
- Na'a ne fakamo'oni'i 'e lava ke falala ki he 'Otua, ko 'eni na'a ne fie ma'u ke kumi ha taha 'oku ne ma'u 'a e tui tatau, koe'uhi ke ne lava 'o 'oatu 'a e ama kiate kinautolu.
- 'I he 'uhinga ko 'eni, na'a ne palomesi ai 'a e nima 'o hono 'ofefine ki he tokotaha na'a ne ikuna'i 'a Kiliatē Sefa, na'e ui foki ko Tepa (Siosiu 15:15-16).
- Ko hono 'ilamutu ko 'Otiniela 'a e tangata malohi na'a ne ikuna'i 'a e kolo, pea hoko ko e 'uluaki fakamaau 'o 'Isileli (Siosiu 15:17; Fakamaau 3:9-11).
- Hili 'ene mali mo 'Akisa, ko e 'ofefine 'o Kelepi, na'a ne fakaloto'i 'ene tamai ke faka'ata ia ke ne fakalahi 'a e feitu'u na'e ikuna'i (Siosiu 15:18-19), 'o fakamo'oni'i ai ko e 'ea taau ia kia Kelepi.

B Ko e tui 'a Siosiu.

- ❖ 'I he'ene kei talavou, na'e fili 'e Mosese 'a Siosiu ko hono tokoni. Na'a ne fakamo'oni'i 'ene talangofua, loto-to'a, faivelenga, fa'a tokoni, mo 'ofa 'i he ngaahi me'a 'a e 'Otua ('Ekisotosi 33:11).
- ❖ 'I he hokosia 'a e taimi ke ma'u ai hono vahefonua 'o'ona, na'a ne tatali kae 'oua kuo ma'u 'e he ngaahi fa'ahinga kotoa honau tofi'a, pea na'a ne fili "'a e konga na'e toe" [Timnath-serah] (Siosiu. 19:50), ko ha kolo ofi ki Sailo, 'a ia na'e langa ai 'a e Potu Toputapu.
- ❖ 'Oku tau ako mei he'ene talanoa:
- ❖ — 'Oku 'ikai tukunoa'i 'e he tui 'a e ngaahi mo'oni'i me'a, ka 'oku ne 'omi pe ha tafa'aki kehe 'o e mahino
- ❖ — 'Oku ui kinautolu ke tau falala mo tukulolo ki he ngaahi palani 'a e 'Otua kae 'ikai ke tau launga
- ❖ — 'Oku ma'u 'e kinautolu 'oku nofo ma'u kakato 'i he 'Eiki 'a e ngaahi tapuaki
- ❖ — Kuo pau ke mo'ui 'a e mo'ui 'i hono ngaahi tafa'aki kotoa pe 'o fakatatau ki he ngaahi palani kuo fokotu'u 'e he 'Otua
- ❖ — 'Oku mahu'inga ke nofo ofi ki he 'Otua (Saame 84:10):10)

C Founa ke ma'u ai 'a e tui.

- ❖ 'Oku fakaafe'i kinautolu 'e he Tohi Tapu ke tau mamata ki he sipinga 'a e kau mo'unga'i tangata ma'ongo'onga 'o e tui, 'o tokanga makehe kia Sisu, ko e sipinga ma'olunga taha (Hepelu 12:1-2).
- ❖ 'I he'etau ako 'a e mo'ui 'a e kakai tui hange ko Kelepi mo Siosiu, 'oku tau ako ai ke falala ki he 'Otua 'o hange ko kinautolu; ke nau loto fakatokilalo 'o hange ko kinautolu; ke fakamo'oni'i 'a e mo'oni 'i he loto-to'a, 'o hange ko ia na'a nau fai.
- ❖ Ka 'e lava fefe ke liliu kinautolu? 'Oku mahino 'a e Tohi Tapu: 'aki hono faka'ata 'a e Laumalie Ma'oni'oni ke ngaue 'iate kinautolu.(2 Kolinito 3:18).

Ko ha ngaue longomo'ui 'eni. Kuo pau ke tau fili ke liliu, pea hange ko Kelepi, 'o ngaue. 'Oku ui kinautolu ke tau hoko ko ha ngaahi feilaulau mo'ui ma'a e 'Otua (Loma 12:1-2).1-2).